EROL-EFENDİOĞLU

Güncel Alan Eğitimi Araştırmaları IV

AYBAK 2022 / Eylül
Akademisyen Yayınevi Bilimsel Araştırmalar Kitabı

GÜNCEL ALAN EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARI IV

Editörler
Sedat EROL
Akın EFENDİOĞLU

akademisyen.com
ONLINE SİPARİŞ

9 786258 299724
AKADEMİSYEN KİTABEVİ
Halk Sokak No: 5/A Sıhhıye-Yenişehir/ANKARA
Tel: 0312 431 16 33 - 0312 432 21 84
akademisyenyayinevi
akademisyenktp

Güncel Alan Eğitimi Araştırmaları IV

Editörler
Sedat EROL
Akın EFENDİOĞLU

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-8299-72-4

Kitap Adı

Güncel Alan Eğitimi Araştırmaları IV

Editörler

Sedat EROL
ORCID iD: 0000-0003-0840-9903
Akın EFENDİOĞLU
ORCID iD: 0000-0001-6756-7405

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

EDU000000

DOI

10.37609/akya.2105

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Akademisyen Yayınevi yöneticileri, yaklaşık 30 yıllık yayın tecrübesini, kendi tüzel kişiliklerine aktararak uzun zamandan beri, ticarî faaliyetlerini sürdürmektedir. Anılan süre içinde, başta sağlık ve sosyal bilimler, kültürel ve sanatsal konular dahil 2000'i aşkın kitabı yayımlamanın gururu içindedir. Uluslararası yayınevi olmanın alt yapısını tamamlayan Akademisyen, Türkçe ve yabancı dillerde yayın yapmanın yanında, küresel bir marka yaratmanın peşindedir.

Bilimsel ve düşünsel çalışmaların kalıcı belgeleri sayılan kitaplar, bilgi kayıt ortamı olarak yüzlerce yılın tanıklarıdır. Matbaanın icadıyla varoluşunu sağlam temellere oturtan kitabın geleceği, her ne kadar yeni buluşların yörüngesine taşınmış olsa da, daha uzun süre hayatımızda yer edineceği muhakkaktır.

Akademisyen Yayınevi, kendi adını taşıyan **"Bilimsel Araştırmalar Kitabı"** serisiyle Türkçe ve İngilizce olarak, uluslararası nitelik ve nicelikte, kitap yayımlama sürecini başlatmış bulunmaktadır. Her yıl Mart ve Eylül aylarında gerçekleşecek olan yayımlama süreci, tematik alt başlıklarla devam edecektir. Bu süreci destekleyen tüm hocalarımıza ve arka planda yer alan herkese teşekkür borçluyuz.

Akademisyen Yayınevi A.Ş.

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1 Ters Yüz Sınıf Modeli ile İlgili Yapılmış Bilimsel Makalelerin İncelenmesi 1
Fadime ARİCİ
Akın EFENDİOĞLU

Bölüm 2 Harmanlanmış Öğrenme Ortamının Öğrencilerin Öğrenme Düzeylerine Etkisi..... 17
Benay YALÇIN
Merve POLAT

Bölüm 3 Bilgi Güvenliği Farkındalığı Konusunda Türkiye'de Yapılan Araştırmaların İçerik Analizi 41
Ayşe ULUTAŞ

Bölüm 4 Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Ders Çalışma Yaklaşımları 55
Evin ERDEN TOPOĞLU

Bölüm 5 8. Sınıf Müzik Eğitimi Dersi "Türk Müziği Biçimlerini Tanır" Kazanımını Oluşturmaya Dönük 'Öğrenme Yaşantıları'nın, Öğrencilerin İlgi ve Beklentileri Ekseninde Düzenlenmesine İlişkin Bir Eylem Araştırması 75
Melek YILDIZ
Cahit AKSU

Bölüm 6 "Marian Miedlar Çello Okulu 1" Viyolonsel Başlangıç Metodunun İncelenmesi..... 97
Berkcan KAYAARSLAN
Şebnem YILDIRIM ORHAN

Bölüm 7 Lise Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Müziksel Özellikleri ve Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi 117
Betül KARAGÖZ DURSUN
Eda ALEMDAR ÇANKAYA
Volkan KARAKOÇ

Bölüm 8 Matematik Eğitiminde Güncel Araştırma Desenleri..... 141
Gamze KURT
Fatih ÖNEL

Bölüm 9 Özel Eğitimde Okuma Yazma Becerilerinin Kazanımında Sanatsal Uygulamalar..... 159
Necla IŞIKDOĞAN UĞURLU

Bölüm 10 Edebiyat Üzerine Temellendirilen İngilizce Öğretiminde Yöntemsel Seçimler: Kurgusal ve Kurgusal Olmayan Edebi Metinler 179
Ceren IŞIKLI

Bölüm 11 Fen Bilgisi Öğretmeni Adaylarının Stem Eğitimine İlişkin Görüşleri 193
Ayşegül ERGÜN

Bölüm 12 Okul Öncesi Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması 209
Elif Süreyya KANYILMAZ CANLI

YAZARLAR

Prof. Dr. Cahit AKSU
Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-2496-7203

Öğretmen Fadime ARİCİ
MEB
ORCID iD: 0000-0002-6013-2908

Arş. Gör. Dr. Elif S. KANYILMAZ CANLI
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi AD.
ORCID iD: 0000-0003-2111-7497

Müdür Yrd. Eda ALEMDAR ÇANKAYA
Erzurum Mümtaz Turhan Anadolu Lisesi, Müzik Öğretmeni
ORCID iD: 0000-0002-8148-8620

Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN
İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi AD.
ORCID iD: 0000-0002-2655-3303

Doç. Dr. Akın EFENDİOĞLU
Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Eğitimi AD.
ORCID iD: 0000-0001-6756-7405

Doç. Dr. Ayşegül ERGÜN
Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Eğitimi AD.
ORCID iD: 000-0002-1481-4019

Dr. Ceren IŞIKLI
Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
ORCID iD: 0000-0002-9117-1352

Öğretmen Volkan KARAKOÇ
İzmit H.E.M.
ORCID iD: 0000-0002-6774-7462

Arş. Gör. Berkcan KAYAARSLAN
Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi AD.
ORCID iD: 0000-0003-4741-2371

Dr. Öğr. Üyesi Gamze KURT
Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik Eğitimi AD.
ORCID iD: 0000-0002-4976-5069

Prof. Dr. Şebnem YILDIRIM ORHAN
Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi AD.
ORCID iD: 0000-0002-6181-9680

Öğretmen Fatih ÖNEL
MEB
ORCID iD: 0000-0002-0560-8141

Dr. Öğr. Üyesi Merve POLAT
Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Eğitimi AD.
ORCID iD: 0000-0002-5133-8859.

Dr. Öğr. Üyesi Evin ERDEN TOPOĞLU

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi AD.
ORCID iD: 0000-0002-6731-5790

Dr. Öğr. Üyesi Necla IŞIKDOĞAN UĞURLU

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Zihin Engelliler Eğitimi AD.
ORCID iD: 0000-0002-1795-0470

Arş. Gör. Dr. Ayşe ULUTAŞ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi AD.
ORCID iD: 0000-0001-7311-0751

YL. Öğrencisi Benay YALÇIN

Manisa Celal Bayar Üniversitesi
ORCID iD: 0000-0002-6796-5005.

Dr. Öğrencisi Melek YILDIZ

Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
ORCID iD: 0000-0002-6795-3979

BÖLÜM 6

"MARIAN MIEDLAR ÇELLO OKULU 1" VİYOLONSEL BAŞLANGIÇ METODUNUN İNCELENMESİ

Berkcan KAYAARSLAN[1]
Şebnem YILDIRIM ORHAN[2]

GİRİŞ

Viyolonsel, telli çalgılar ailesinin yayla çalınanlar sınıfından olup Avrupa kökenli oldukça popüler bir çalgıdır. Ülkemizde mesleki ve özengen müzik eğitimi verilen hemen hemen her kurumda, viyolonsel dersleri yürütülmektedir. Viyolonselin daha kısa olan diğer ismi çellodur. Çello çalan kişiye de çellist denilmektedir. Günümüzde viyolonsel eğitimi küçük yaş grubu çocuklarına özel yöntemlerle verilmekle birlikte, konservatuvarlarda, güzel sanatlar liselerinde (GSL), güzel sanatlar fakülteleri ve eğitim fakültelerinde farklı yaştaki öğrencilere de mesleki viyolonsel eğitimi verilmektedir. Farklı yaş ve boydaki çellistler için 1/10, 1/8, 1/4, 1/2, 3/4, 7/8 ve 4/4 ölçü çalgılar mevcuttur.

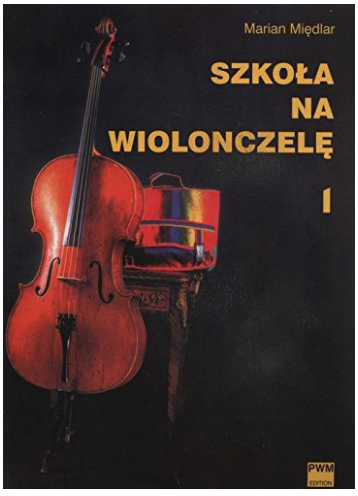
"Çalgı eğitim süreci her alanda olduğu gibi büyük bir emek, özveri ve sabır gerektiren bir süreçtir" (Kumtepe, 2021, s. 1738). Böylesi bir süreci ifade eden çalgı eğitimi yüzyıllardır süren büyük geleneklere, usta çırak ilişkisine dayanan köklü bir eğitimdir. Viyolonsel çalgısı da bu köklü eğitimde oldukça büyük birikimlerle usta çellocu-besteci-öğretmenlerin deneyimlerini aktardığı metotlarla günümüze kadar taşınmıştır. Bu sayede günümüzde birçok okul (ekol) ortaya çıkmıştır.

Çello ilk kez İtalya'nın Bologna şehrinin öncülüğünde çalınmaya başlanmıştır. İlk çellistler burada yetişmiş "Academia Flarmonica" ve "Basicillica of San Petronio" gibi kurumlarda viyolonsel eğitimi başlamıştır. Günümüzde viyolonsel eğitimi veren farklı çello okulları bulunmaktadır. Uluslararası viyolonsel okulları; Fransız, İngiliz, Alman, Belçika, Rus, Macar ve Amerikan okullarıdır. İlk çello metodunu 1741 yılında amatör bir müzisyen olan Michel Corrette yazmıştır. Türkçeleşmiş adı "Kısa Sürede Çelloyu Mükemmel Bir Şekilde Öğrenmek İçin Pratik ve Teorik Yöntemler" olan bu kitapta, yayın tutuluşu, shiftleri ve arpejleri

[1] Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi AD., berkcankayaarslan@outlook.com
[2] Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi AD. sebnem@gazi.edu.tr

açıklanmaktadır. Kitap, notaları doğru çalmak için çello tuşesi üzerine işaretler koymayı önerir (Bilgel, 2018, s. 177). "Çalgı metotları genellikle bir çalgıyla ilk karşılaşmadan, yani çalgıya başlama evresinden; o çalgıda yetkinleşme evresine kadar olan süreçte bir dizi teknik beceriyi bireye kazandırmayı hedefler" (Yıldırım Orhan ve Gök, 2017, s. 3).

Viyolonsel eğitiminde geniş yaş yelpazesinde yer alan öğrenci profili için farklı amaçlara yönelik olarak yazılmış birçok başlangıç metodu bulunmaktadır. Başlangıç metotlarından en yaygın olanlar; Dotzauer 113 "Violoncello-Etüden" Exercises for Violoncello Band 1, Feuillard 60 Etudes Du Jeune Violoncelliste, Lee 40 Easy Studies For Violoncello Op.70, Mordorevsky Uzoki İgzı Na Violonçeli, Piatti Başlangıç Metodu 1-2. Defterler, Werner Praktische Violoncello Schule (Standart Violoncello-Method) Band I kitaplarıdır. (Güler ve ark., 2006, s. 565-568). Sakar (1997)'ye göre; viyolonsel eğitiminde sıklıkla kullanılan başlangıç metotları; Abbiate Nouvelle Methode de Violoncelle, Antal Violoncello Tutor, Dotzauer Viyolonsel Okulu, Feuillard Methode du Jeune Violoncelliste, Lee Viyolonsel Okulu Op. 30, Marderovskiy Viyolonsel Çalma Dersleri, Sapojnikov Viyolonsel Metodu, Schröder Practischer Lehrgang des Violoncellspiels, Svirkis Manoviloncele, Suzuki Çello Okulu, Werner Prasrische Violoncell-Schule Op. 12'dir. Türkiye'de müzik eğitimi anabilim dallarında en çok kullanılan başlangıç metotlarının Friedrich Dotzauer, Sebastian Lee ve Joseph Werner olduğu tespit edilmiştir. (Felek ve Demirci, 2012, s. 89-90). Bu metodların bir diğeri ise Polonyalı çellist Marian Miedlar'ın hazırlamış olduğu Çello Okulu 1 adlı başlangıç viyolonsel eğitimi metodudur.



Şekil 1. Marian Miedlar Çello Okulu 1 adlı metodun kapağı

Marian Miedlar Çello Okulu kitapları 2 seriden oluşmaktadır. İlkinde I. pozisyon ve türevlerinde temel teknikler verilirken II. kitapta bu pozisyon ve teknikler geliştirilmektedir. Kitap Lehçe dilinde yazılmış ve başka bir dile çevrilmemiştir. Miedlar'ın öğretim felsefesi kendi anlatımıyla R. Sapożnikow yöntemine dayanmaktadır. Buna göre öğrenci öncelikle sol elini kullanarak pizzicato çalım tekniği ile başlar. Böylece yalnızca sol eline odaklanır (Miedlar, 1998, s.6).

"Çalgı eğitimi her ne kadar küçük yaşta başlandığında bireyi sanatsal başarıya taşıdığı görülse de ülkemizde lisans programlarında mesleki çalgı eğitimi veren kurumlar da bulunmaktadır" (Kumtepe, 2021, s. 1738). Türkiye'de mesleki müzik eğitimi kurumlarından mezun olan öğrenciler mezuniyet durumları ile ilişkili olarak farklı kurumlarda ders verebilirler. Güzel sanatlar ve bilim sanat merkezlerinde verilen çalgı eğitiminde, "müzik öğretmeni" olma şartı aranır. Belli bir çalışma süresinden sonra girdikleri sınavda başarılı olan müzik öğretmenleri, uzmanlaştıkları çalgıda ders verirler. Konservatuvarlarda sanatçı-eğitimciler ders verebilir. Eğitim fakülteleri ve güzel sanatlar fakültelerinde çalgı eğitimi veren hocalar daha çok eğitim fakülteleri mezunları olsa da konservatuvar ve güzel sanatlar fakültesi mezunları da bu görevi yapabilmek üzere (viyolonsel öğretmeni olmak için) sınava girerler. Genel olarak mesleğe yeni başlayan öğrenci belli bir müfredat kapsamında daha önce kendi eğitiminde kullanılan sistematiği öğrencilerinde kullanır. Usta-çırak ilişkisi bu açıdan önemlidir. Bu sistematikte yer alan metotlar, öncelikler, dizi ve teknik çalışmalar çoğunlukla hocasından öğrendiği gibi kalsa da kimi araştırmacı öğretmenler bu geleneğe ek olarak farklı düşüncedeki kaynaklara ihtiyaç duyarlar.

Çalgı eğitimi bireyseldir ve gelişen bir olgudur. Geçmiş yıllarda ülkemizde nota kitaplarına ulaşmak maalesef oldukça güçtü. Ülkemiz, yurt dışından gelen hocalarla birlikte yeni başlangıç metodları ve repertuvar bakımından zenginleşmiştir. Diğer taraftan 1990'lı yıllardan itibaren daha çok yurt dışına çıkılabilmesi, yurt dışında okumaya giden viyolonselcilerin kaynakları ve öğrenme farklılıklarını paylaşması ile daha çok kaynağa ulaşılmıştır. Artık internet ve uluslararası kargo imkânı ile orijinal kaynak sıkıntısı maddi boyutu dışında çözülmüştür. Kimi kaynaklara da PDF formatı olarak adlandırılan, fiziki olmayan yollarla da ulaşılabilmektedir. Türk Viyolonsel eğitimine 1992-1993 öğretim yılında girmiş olduğu düşünülen diğer bir başlangıç metodu "Marian Miedlar Çello Okulu 1" dir. 1990'lı yıllardan günümüze usta-çırak ilişkisi ile oldukça yaygınlaşan ve yaygınlaşmasında da fayda görülen bir metottur.

Marian Miedlar Çello Okulu 1 metodu kolay anlatımı, ideal konu sıralaması ile birçok müzik eğitimi veren kurumlarda kullanılmaktadır. Dahası bu metottaki

etütler GSL ders kitaplarında da yer almaktadır. Böylesine değerli bir metodun öğrenci ve öğretmenlerin kullanımına ilişkin rehber olması bakımından içerik olarak incelenmesi önemli görülmektedir. Bu bakımdan araştırmada, Lehçe dilinde yazılan Marian Miedlar Çello Okulu 1 viyolonsel metodunun sistematik açıdan incelenmesi ve kazandırılmak istenen hedef davranışların tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın amacına ulaşması için "Marian Miedlar Çello Okulu 1 viyolonsel kitabının içerik açısından analizi nasıldır?" sorusu sorulmuş, bu sorunun derinine inebilmek için de 4 alt soru halinde bulgular verilmiştir. Bu 4 alt soru aşağıdaki gibidir;

1- Metodun giriş kısmında bulunan açıklamalar neleri kapsamaktadır?
2- Öğretim sistematiğinin analizi nasıldır?
3- Dizi sıralaması nasıldır?
4- Sol ve sağ el teknik konuları nelerdir?

YÖNTEM

Bu araştırma sayısal verilerin de yer aldığı nitel bir çalışmadır. "Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir" (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 41). Bu çalışmada içerik analizi yapılan doküman, anlatımlı nota kitabıdır (Viyolonsel başlangıç metodu).

Araştırmanın Modeli

Araştırmanın sorularının cevaplanması ve amaca ulaşılabilmesi için nitel araştırma desenlerinden (modellerinden) durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışmaları; "Güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi (içeriği) içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir" (Yin, 1984, s. 23; akt.Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 289).

Evren ve Örneklem

Marian Miedlar Çello Okulu metodları 2 seriden oluşmaktadır. Bu araştırmada ise viyolonsele başlangıç metotlarından birisi olarak kabul edilen Çello Okulu 1 adlı metodu sistematik açıdan incelenmiştir. Kitapta 346 çalışma yer almaktadır. Tüm çalışmaların incelenmesi araştırmaya dahil edilmiştir. Böylece araştırmanın örneklemi olan Marian Miedlar Çello Okulu 1 adlı metot kitabı aynı zamanda evreni temsil etmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veriler, nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden birisi olan doküman incelemesi veri toplama yöntemiyle elde edilmiştir. "Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırmada doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir" (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 189).

Araştırmanın ön çalışma, giriş, yöntem ve tartışma safhalarının hazırlanmasında doküman incelemesi veri toplama yönteminden yararlanılmıştır. Kitap 1992 yazında Polonya Bydgoszcz şehrinde bir müzik mağazasından edinilmiştir. Daha sonraki yeni basımları yine Polonya'dan temin edilmiştir. İncelenen kitap ise 1998 basımıdır (bkz. Kaynakça).

Marian Miedlar Çello Okulu 1 adlı metodun Türkiye basımı bulunmamaktadır. Günümüzde bu metoda çeşitli uluslararası satıcılardan fiziki veya fiziki olmayan (PDF) yöntemlerle ulaşılabilmektedir. Kitap içeriği müzik notası dışında öncelikle İngilizce, daha sonra Türkçeye çevrilmiştir.

Araştırmada 3. ve 4. alt soruların incelenmesi için Dizi Analizi Formu, Sağ El Teknik Kazanımları Formu ve Sol El Teknik Kazanımları Formu hazırlanmıştır. Dizi Analizi Formu'nda çalışma adı, tonu, oktavı ve tiz veya pes bölgede genişleme durumu sütunları yer almıştır. Örnek formlar aşağıdaki gibidir:

Tablo 1. Dizi Analizi Formu

Çalışma adı	Tonu	Oktavı	Genişlemesi
1			
2			

Sol ve sağ el teknik kazanım formlarında ise öncelikle kitabın genelinde yer alan teknik kazanımlar belirlenmiş ve bunlar sütunlaştırılmıştır.

Tablo 2. Sol El Teknik Kazanım Formu

Çalışma adı	I. pozisyon	Parmak tutma	Sol elde tel değiştirme	yukarı açık durum	aşağı açık durum	Yukarı yarımıncı pozisyon	Aşağı yarımıncı pozisyon	İki tele birden basma
1								
2								

Verilerin Analizi

Bu araştırmada Marian Miedlar Çello Okulu 1 adlı metot kitabın ilgili alt sorulara göre analizi yapılmıştır. Bu analiz yapılırken içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır.

> İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir. (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 242)

Araştırmanın bir diğer boyutunda, metotta kazandırılması hedeflenen sol ve sağ el tekniklerinin belirlenmesiyle beraber kitaptaki nicel ağırlığının ortaya çıkarılması da hedeflenmiştir. Ortaya çıkan nicel veriler SPSS 15.0 programı yardımı ile analiz edilmiş ve yüzde-frekans durumları ortaya çıkarılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde bulgular alt sorular ışığında verilmiş olup sırayla başlıklar halinde yer almaktadır.

Metodun Giriş Kısmında Bulunan Açıklamaların Kapsamları

Bu alt sorunun bulgularında; Marian Miedlar Çello Okulu 1 metodunun giriş kısmında bulunan açıklamaların başlıkları, şekiller ve kısaltmalar dilimize çevrilerek sunulmuştur.

Marian Miedlar Çello Okulu 1 kitabının giriş kısmı 11 sayfadan oluşmakta olup, 7 başlık bulunmaktadır. Bu başlıklar sırasıyla;

- Tarihsel Geçmiş
- Sunuş
- Didaktik ve Metodolojik Kılavuzlar
- Doğru Duruş ile Çalma
- Sol El Tekniği
- Sağ El Tekniği
- Çello Akordu

Yukarıdaki başlıklardan "Tarihsel Geçmiş" başlığı altında viyolonselin kökeni ve tarihsel gelişimi ile birlikte Polonya'daki varlığının tarihçesinden bahsedilmektedir. "Sunuş" başlığı altında ise bu kitabın neden yazılmak istendiği konusuna

değinilmiştir. Buna göre viyolonselin Polonya'da solo enstrüman olarak popüler olmadığına, bununla paralel olarak da viyolonsel öğrencisinin az da olsa varlığına değinilerek yine Polonya'da viyolonsel kitabı eksikliğinden dert yanılmıştır.

"Didaktik ve Metodolojik Kılavuzlar" başlığında ise Miedlar öğretmenlere tavsiyeler ile birlikte kitabın yöntemi ile ilgili ön bilgiler vermektedir. Buradaki ön bilgilerin en önemlisi kitabın R. Sapożnikow yöntemini benimsemiş olmasıdır. Bu yönteme göre öncelikle enstrüman çalmaya sol el ile başlanmaktadır (sağ elde pizzicato). Böylece öğrencilerin sadece sol eline odaklanabilecekleri düşünülmektedir. Bölümde bahsedilen tavsiyeler ise pedagojik olarak önemlidir. Bu tavsiyelere göre öncelikle öğretmen öğrencisi için doğru enstrümanın bulunmasına yardımcı olmalıdır. Yine bir öğretmen yaylı çalgılar çalabilmek için anatomi yasasıyla beraber doğal ve hareket özgürlüğüne sahip bir şekilde özgür olmayı iyi bilmelidir. Öğretmen, özellikle başlangıçta öğrencinin duruşunu sürekli kontrol etmelidir. Doğru duruşu ve enstrümanı nasıl tutacağını, parmaklarını nasıl tellerin üzerine koyacağını, viyolonseli nasıl tutacağını vb. göstermelidir. Eğitim esnasında bu kitabın konu sırasının kullanılması gerektiği, kitapta bulunan tüm materyallerin (çalışmaların) öğrenci çok yetenekli ve zeki olsa bile yavaşça öğretilmesi gerektiği belirtilmektedir. Yine öğrencinin öğretmeni ile beraber çalması gerektiği, yanlış çalıyorsa öğretmenin doğruyu çalarak göstermesi gerektiği vurgulanmıştır.

"Doğru Duruş ile Çalma" başlığının altında viyolonsel çalmak için sandalyede nasıl oturulması ve tutulması gerektiği anlatılmıştır. Buna göre; viyolonselin tel pozisyonları, bas balkonu, can direği, klavye şekli ve köprü oymacılığı gibi standartların değişimi zor olduğu için istisnalar dışında (fiziksel sakatlıklar) uluslararası oturuş düzeni olan tuşenin sol omuz üzerinde olması gerektiği belirtilmiştir. Burada öğrencinin sandalye ucuna oturması, sandalye yüksekliğinin öğrenciye göre ayarlanması, gerekirse öğrencinin ayakları altına bir yükselticinin konması, viyolonselin gövdesinin alt bölümünün dizlerin arasında sıkıştırılması, üst bölümünün ise göğse yaslanması, do teli akort burgusunun öğrencinin sol kulağının hemen arkasında bulunması gerektiği konularına değinilmiştir.

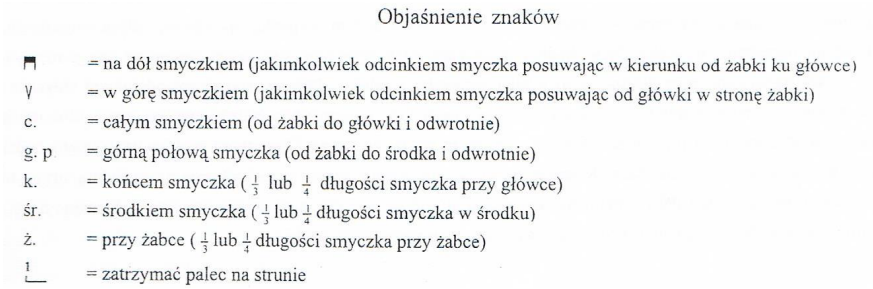
"Sol El Tekniği" başlığının altında sol elin duruş ve tutuşu görseller ile anlatılmıştır. Buna göre tuşenin üst pozisyonlarında başparmağın tuşe arkasına dayanması gerektiği, tuşenin daha alt pozisyonlarında ise başparmağın genellikle diğer parmakların yanında olduğu ve parmağın yanı ile tellere basıldığı belirtilmiştir. Ayrıca elin kavisli bir şekilde parmak boğumlarından itibaren kırılarak parmakların dik basılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu durum sabit olmamakla beraber kimi durumlarda (tam beşli pozisyonların çalımı, daha dolgun vibrato ihtiyacı gibi) değişiklik gösterdiği de eklenmiştir.

"Sağ El Tekniği" başlığının altında viyolonsel çalmada yay, bir nefesli çalgıcının nefesi gibidir ibaresi ile başlanmış ve notaların süresiyle karakterini belirlediği anlatılarak sağ el tekniğinin önemine vurgu yapılmıştır. Yayın tellere dik bir şekilde tuşe ve köprünün kabaca yarısı arasında teller boyunca seyredilmesi gerektiği belirtilmiştir. Yayı tutarken tüm parmakların içe dönük, kavisli ve olabildiğince rahat olması gerektiği eklenmiştir. Yaydan tellere uygulanacak olan kuvvete de değinilmiş, bunun ancak ön kolun pronasyonu (içe dönüş) yoluyla gerçekleşebileceği, bu kuvvet salımının daha çok işaret parmağı ile orta parmak üzerine yükleneceği, buna karşı kuvvetin de başparmak tarafından sağlanacağı anlatılmıştır. Buraya kadar başparmağın, işaret parmağın ve orta parmağın görevlerinden bahsedilmiş olup, geriye kalan iki parmağın yayın açısını korumaya yardımcı olmak için çeşitli pozisyonlarda kullanıldığı, yay tel dışındayken (yayın tel ile temasının kesildiği durumlar, spiccato vb.) yayın kontrolü açışından kritik önem taşıdığı belirtilmiştir.

İngilizcede kullanılan yay yönü (yukarı ve aşağı) terminolojisi yanıltıcı olabildiğinden bahseden yazar, yayın sağa ve sola hareket ettiğine dikkat çekmiş olup yay hareketinin önce üst kol, sonra ön kol, sonra bilek (hafifçe içe doğru döndürülerek) kullanılarak olması gerektiğini anlatmıştır. Tel değişimlerinde yayın tele olan açısının korunabilmesi için mümkün olduğunca az bilek hareketi ile tüm kol indirilmesi (veya kaldırılması) gerektiği belirtilmiştir. Hızlı yay kullanılması gereken pasajlarda ise yay yönünün bilek hareketi ile değiştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Notaların karakterini belirleyen sağ el tekniğinde ton üretimi ve sesin hacminin doğru sağlanabilmesi için ancak çeşitli faktörlerin birleşimiyle oluşabileceğine dikkat çekilmiştir. İyi bir icracının düzgün tonlama yeteneğine sahip olması gerektiği, yayının farklı kısımlarında (uç kısımlarda fazla baskı ile topuğa yakın kısımlarda az baskı) doğru ağırlığı yaya iletmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca telin farklı bölümlerinde farklı tonlar üretildiğine dikkat çekilmiştir. Buna göre köprüye yakın kısımlarda daha parlak ve metalik, tuşeye yakın kısımlarda daha yumuşak ve az belirgin ses üretildiği belirtilmiştir.

Giriş bölümünün sonunda viyolonselin her teline denk gelen notalar dizek üzerinde gösterilmiştir. Ayrıca kitapta bulunan kısaltmalar yine burada açıklanmıştır. Bu kısaltmalar ve açıklamaları aşağıdaki gibidir:



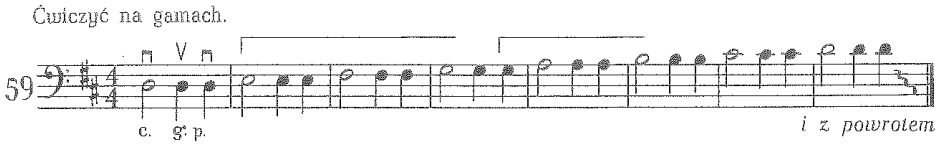
Şekil 2. Kısaltmalar ve Lehçe açıklamaları (Miedlar, 1998, s. 14)

Yukarıdaki şekilde kısaltmalar ve Lehçe açıklamaları metodun giriş bölümünden alınmıştır. Bu kısaltmaların Türkçe açıklaması aşağıdaki tabloda verilmiştir;

Tablo 3. Kısaltmalar ve Türkçe açıklamaları
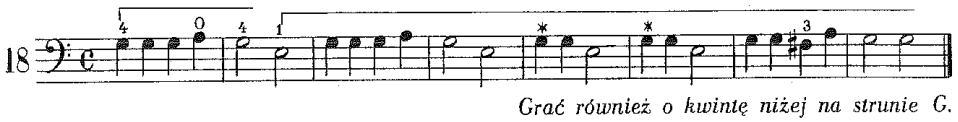
Karakter Kapsamı	
	Çek yay hareketi
	İt yay hareketi
c.	Tam yay boyu ile çalım
g.p.	Yayın üst yarısı ile çalım (yay ortasından ucuna kadar veya tam tersi)
k.	Yayın uç bölümünde çalım
šr	Yayın orta bölgesinde çalım (ağırlık noktası)
ż.	Yayın dip bölgesinde çalım (ökçede veya ing. frog=kurbağa)
	Parmak tutma sembolü

Buradaki kısaltmalar sırası ile yaylı sazlarda kullanılan çekme ve itme sembolü ile başlamaktadır. Ardından gelen c. kısaltması notanın tam yay boyu ile çalınmasını, g.p. kısaltması notanın üst yarıda, yarım yay boyu ile çalınmasını, k. kısaltması notanın yayın uç kısımda (3'de 1 veya 4'de 1 yay boyu ile) çalınmasını, šr. kısaltması notanın yayın orta veya ağırlık noktası kısmında (3'de 1 veya 4'de 1 yay boyu ile) çalınmasını, ż. kısaltması notanın yayın ökçe kısmında (3'de 1 veya 4'de 1 yay boyu ile) çalınmasını belirtmiştir. Çalışmalar içerisinde bulunan, fakat giriş bölümünde belirtilmeyen d.p. kısaltması da bulunmaktadır. Bu kısaltma aynı g.p. kısaltmasının tersi gibi yayın alt yarısı ile çalmayı belirtmektedir. Yay boylarının nota üzerinde belirtilmesi ile ilgili örnek aşağıdaki gibidir:



Şekil 3. Yay bölümleri ile ilgili çalışma

Yukarıdaki çalışmada ikilik notaların tam yay boyuyla, dörtlük notaların ise yarım yay boyuyla çalınması gerektiği belirtilmiştir. Böylece sağ el sabit bir hızda çalım gerçekleştirecektir. Kısaltmalar ve açıklamaları adlı şekilde belirtilen son kısaltma sembolü ise parmak tutmak ile ilgili olup, çizginin başladığı yerden itibaren basılan parmak kaldırılmadan yerinde tutulur.



Şekil 4. Parmak tutma ile ilgili çalışma (Miedlar, 1998, s. 17)

Yukarıdaki çalışmada sol notası 4. parmak ile çalındıktan sonra yerinde basılı kalarak ardına gelen boş tel la notası çalınır. Böylece öğrenci hem parmaklarını dik basmak zorunda kalacak hem de pozisyonunu kaybetmeyerek doğru entonasyon ile çalışmayı çalacaktır.

Öğretim Sistematiğinin Analizi

Bu alt sorunun bulgularında; Marian Miedlar Çello Okulu 1 metodunda bulunan konu başlıkları, öğretim yaklaşımlarının temelleri, açık pozisyon öğretimine dair yaklaşımların detayları bulunmaktadır.
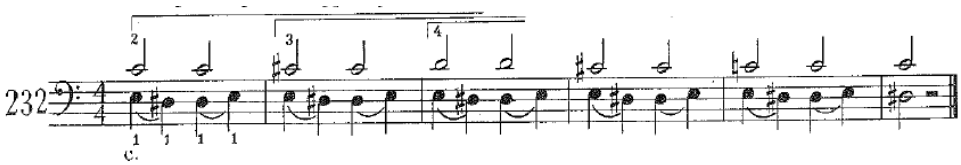
Marian Miedlar Çello Okulu 1 kitabının içindekiler bölümünde etütlere ait 34 başlık bulunmaktadır. Aynı zamanda bu başlıkların yanında başlığın hangi çalışmaları kapsadığı da belirtilmiştir. Bu başlıklar sırası ile aşağıdaki tabloda verilmiştir;

Tablo 4. Etütlere ait konu başlıkları		
Konu başlıkları (Etüt numaraları)		
Sol El Egzersizleri (1-23)	Yay Kullanmaya İlişkin İlk Egzersizler (24-36)	La ve Do Tellerinde Sol El Konumu (37-39)
Farklı Hızlarda Tam Yay Egzersizleri (40-52)	Yayın Farklı Bölümlerinde Sol Majör Gam Çalışması (53-55)	Karışık ritimlerde Yayı Doğru bölme (56-68)
Legato (69-75)	Sağ Elde Tel Değiştirme (76-92)	Aynı Anda İki Telde Birden (çift ses) Yayla Çalıştıran Egzersizler (93-97)
Legato ile Tel Geçişi (98-111)	Portato (112-114)	Dörtlüler (115-119)
Beşliler (120-123)	Eşit Olmayan Boyda Yay Çalışmaları (124-148)	Altılılar (138-142)
Sekizlik notalar-kısa yay (149-171)	Atlamalı Tel Geçişi (172-181)	Oktavlar (177-181)
Yayın Sürekli Teller Arası Geçişi (182-190)	İki Ses (191-198)	Noktalı Notalar ile Ritim, Farklı Ritim Gruplarında Ezgiler, Eksik Ölçü (199-212)
Yay Bölme Egzersizleri, Senkoplar (213-225)	Çift Ses (226-231)	Açık Pozisyon (formül I/yukarı 232-253 ve formül II/aşağı 254-261)
Triole (üçleme) (262-270)	Tam Yay ile Legato (274-280)	Senkoplar (281-286)
Arpejler (287-292)	Parmak ve Tel Çalışmaları (293-305)	Onaltılık notalar (306-310)
Noktalı Ritim ve Staccato (316-322)	İki Seste (çift ses) Egzersizler (323-326)	
Yarımıncı (yukarı) Pozisyon (328-340)	Yarımıncı (aşağı) Pozisyon (341-345)	

Yukarıda belirtilen konu başlıkları ile kitabın öğretim yönteminin yol haritası ortaya çıkmaktadır. Konu başlıklarını içeren etütler parantez içinde belirtilerek tabloda sunulmuştur. Buna göre ilk çalışmaya yalnızca sol el kullanılarak (pizzicato), re telinde ve 4 parmak birden basılarak başlanmaktadır. Kromatik şekilde ilerleyen çalışmada notalar dörtlüktür ve her nota sonrasında yine dörtlük suslar ile gelmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere öğrenci olabildiğince basit ve kolay bir şekilde eğitime başlamaktadır. Bu çalışmalar parmak tutma, parmakları doğru konumlandırma gibi davranışların kazanımını hedefler.

Metotta ilk yay çalışmaları 24-32 alıştırmaları ile başlamaktadır. Bu çalışmaların hepsi boş telleri kapsarken önce re teli ile başlamakta, ardından tüm teller karışık şeklinde ilerlemektedir. Ayrıca metodun 18. sayfasının altında yer alan nota göre sayfada yer alan konuya ve 1-24 arasındaki çalışmalara hâkim olduktan sonra başlangıç çalışmalarının yay ile çalınabileceği belirtilmiştir.

Metotta açık pozisyon çalışmaları 232. alıştırma ile başlamaktadır. Bu çalışma çift ses olarak re ve la tellerinde çalınmaktadır. Buna göre her ölçüde ve la telinde ikişer adet ikilik notalar halinde sırası ile do (2. parmak), do diyez (3.), re (4.) notaları çalınırken alt tel olan re telinde her ölçüde dörtlük notalar halinde sırası ile mi, re diyez, re diyez, mi notaları legato yay tekniği ile ikişer bağlı çalınmaktadır. Buradaki yukarı açık pozisyon çalışmaları yapılırken ara sıra dinlenilmesi gerektiği not düşülmüştür.



Şekil 5. İlk yukarı açık pozisyon çalışması (Miedlar, 1998, s. 55)

Açık pozisyon çalışmaları öncelikle re telinde bulunan re diyez ile sesteşi olan mi bemol notaları ile yapılırken ardından la telinde bulunan si bemol notası ile devam etmiştir.

Metotta Yer Alan Dizi Sıralamaları

Bu alt sorunun bulgularında Marian Miedlar Çello Okulu 1 kitabında bulunan gam çalışmaları ton ve oktav durumuna göre sıralanmıştır. Bu çalışmaların detayları bulgularda verilmiştir.

Kitabın ilk dizi çalışması 38. alıştırma olup 1 oktav sol majör tonundadır. Çalışmada sol ve re telleri kullanılmıştır. Her nota dörtlük olarak yazılmıştır. Çalışmanın başında pizz-arco notu olup, önce pizzicato tekniği ile daha sonra yay ile çalımına dikkat çekilmiştir. Aynı çalışmanın devamında Lehçede tercje (üçlü) başlıklı üçlü çıkıcı ve inici dizilerle beraber parmak tutma çalışması gerçekleştirilir. Parmak tutulacak bölümler nota üzerinde çizgilerle belirtilmiştir. Sırası ile gelen notalar dörtlük, üçlü atlamalar ise noktalı ikilik notalar halinde yazılmıştır. Alıştırmanın son çalışmasında ise Lehçede trojdzwieki (üç ses) başlıklı kırık üçlü çıkıcı ve inici dizilerle yine parmak tutma hedeflenir. Her nota dörtlük yazılmış-

tır. 53 ve 54. çalışmalarda tekrar sol majör dizi içinde yayın alt yarısı, tamamı ve tersine yönelik 1 oktav içindedir. 71 numaralı çalışma ise legato öğretiminde sol majör dizinin kullanılmasına yöneliktir. 127, 134, 137 ve 144. çalışmalarda bir oktav içerisinde farklı hızda yay kullanımı gözetilmiştir. 151, 155, 156, 164, 165, 167. çalışmalar bir oktav, 152, 157, 158. çalışmalar ise bir oktava ek 5'li dizi eklenmesi yolu ile sekizlik değerde nota çalımının öğretilmesi hedeflenmiştir. 135, 145 ve 147. çalışmalar ise bir oktav üzerine beşli dizi çıkılması yoluyla en tiz sesi re notası olmuştur. Böylece 1 oktav sol majör gamlarında 2 tel yerine 3 tel çalımı gözetilmiş, ek olarak III. parmak kullanımı yanına II. parmak kullanımı (1. telde do natürel notası) da eklenmiştir. Bu çalışmalarda da yine farklı yay boyları veya hızları konu olmuştur. 118. çalışma 1 oktav sol majör dizi üzerine beşli dizi eklenmesi ile oluşmaktadır. Her nota dörtlük olarak yazılmış olup son notası olan sol notası birliktir. Alıştırmada iki bağlı legato yay tekniği de konu edinilmiştir. Bu yay tekniği kullanılırken d.p. ve g.p. kısaltmaları ile topuktan ortaya, ortadan uca ayrı ayrı yarım yay boyu kullanılması istenmiştir. Alıştırmanın devamında sol majör dizinin 1, 3 ve 5. dereceleri ikilik notalar halinde çıkıcı ve inici olarak yazılmıştır. 186. çalışma alt yarı veya üst yarıda yarım yay boyu ile 4 bağlı legato yay tekniği konu edinilerek, sol majör dizi üzerine kurulmuştur. Aynı alıştırma 8 bağlı legato yay tekniğiyle de tam yay boyuyla çalışılabilir. 187. çalışma öncelikle bir oktav, ardından ise bir oktava beşli dizi eklenmesi ile oluşmuştur. Bu çalışmaya farklı yay boyları ve bağları ile legato yay tekniği konu olmuştur. 207. çalışma 1 oktav, 201, 202, 208, 209 ve 216. çalışmalar ise yine 1 oktav sol majör dizinin üzerine beşli dizi eklenmesiyle oluşmuş olup, noktalı dörtlük ve ardına gelen sekizlik nota süre değerlerinin çalımı konusunun işlendiği çalışmalardır. 220 ve 222. çalışmalar 1 oktav sol majör, 221. çalışma ise 1 oktava ek beşli dizi eklenmesi ile oluşmuş, senkop öğretiminin konu edinildiği çalışmalardır. 309. çalışma 1 oktav sol majör dizi üzerine kurulmuş, onaltılık nota değerinin çalımını konu edinmiştir. 337. çalışma 1 oktav sol majör dizi üzerine kurulmuş olup aksan konusu çalıştırılmaktadır.

Kitabın ikinci dizi çalışması 44. alıştırma olup 1 oktav re majör tonundadır. Alıştırmada re ve la telleri kullanılmıştır. Her nota ikilik değerde yazılmıştır. Aynı alıştırmanın devamında üçlü ve dörtlü çıkıcı-inici atlamalarla parmak tutma kazanımı hedeflenmiştir. Çalışmanın başında aynı ilk sol majör dizi çalışmasında olduğu gibi pizz-arco notu olup, önce pizzicato tekniğiyle, daha sonrasında ise yay ile çalımına dikkat çekilmiştir. 59 ve 60. çalışmalar yayın farklı bölümlerinde 1 oktav Re majör çalışmalarıdır. 215. çalışma bir oktav re majör tonunda olup noktalı dörtlük ardına gelen sekizlik nota süre değerlerinin çalımı konusunun işlendiği çalışmadır. 276. çalışma 2 oktav re majör tonundadır. Dizinin donanımı gereği aşağı açık pozisyon

kazanımı hedeflenmiştir. Aynı alıştırmanın devamında üçlü atlamalarla çıkıcı ve inici çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalar farklı tartım kalıplarında ve yay tekniklerinde (2, 3 ve 4 bağlı legato) yazılmıştır. 282. çalışma 1 oktav re majör dizi üzerine kurulmuş olmakla birlikte önceki re majör dizilerinin bir alt oktavında yer almaktadır. Yani dizinin 1. derecesi do telinde bulunan ve I. parmak ile basılan re notasıdır. Bu dizide senkop vardır ve aynı zamanda aşağı açık pozisyon öğretimini konu edinilmiştir. 316. çalışma 1 oktav re majör dizi üzerine kurulmuş olup noktalı ritim konu başlığına sahiptir. 320. çalışma 1 oktav re majör dizisi üzerine kurulmuş olup noktalı sekizlik ve onaltılık tartım kalıbının öğretimini konu edinmiştir.

Kitabın üçüncü dizi çalışması 47. alıştırma olup 1 oktav do majör tonundadır. Alıştırmada do ve sol telleri kullanılmıştır. Her nota dörtlük olarak yazılmıştır. Aynı alıştırmanın devamında arpej çalışması bulunmaktadır. 85. alıştırma 2 oktav do majör tonundadır. Bu çalışma 4 telin birden kullanıldığı ilk çalışmadır. Her nota dörtlük olarak yazılmış olup son do notası ikiliktir. Alıştırmada ayrıca iki bağlı legato yay tekniği de kullanılmıştır. Bu yay tekniği kullanılırken d.p. ve g.p. kısaltmaları ile topuktan ortaya, ortadan uca ayrı ayrı yarım yay kullanılması istenmiştir. Aynı alıştırmanın devamında üçlü atlamalı çıkıcı ve inici çalışma bulunmaktadır. 136, 146 ve 188. çalışmalar iki oktav do majör dizi üzerine kurulmuş olup legato yay tekniği ile farklı hızda bütün yay kullanımı gözetilmiştir.

Kitabın dördüncü dizi çalışması 238. alıştırma olup 1 oktav si bemol majör tonundadır. Her nota ikilik olarak yazılmıştır. Mi ve si bemol notaları ile yukarı açık pozisyon kazanımı hedeflenmiştir. Alıştırmanın devamında si bemol majör dizinin 1, 3 ve 5. dereceleri ikilik notalar halinde çıkıcı-inici, detaşe ve ardından 2 veya 3 bağlı legato yay teknikleri ile yazılmıştır. 239. çalışma 1 oktav si bemol majör dizi üzerine üçlü dizi eklenmesi ile oluşmuştur. Çalışmada farklı yay boyu hızları bulunmaktadır.

Kitabın beşinci dizi çalışması 243. alıştırma olup 1 oktav fa majör dizi üzerine beşli dizi eklenmesi ile oluşmaktadır. Her nota ikilikler halinde yazılmıştır. Alıştırma do telindeki fa notası ile başlamaktadır. Si bemol notası ile yukarı açık pozisyon kazanımı hedeflenmiştir. Aynı alıştırmanın devamında fa majör ile 4. derecesi çalışması yayın farklı bölümleriyle yer almaktadır. Her nota dörtlük olarak yazılmıştır. Çalışmanın son satırında ise iki ölçü, 6/8'lik ritim ile yazılmış, fa majör ikinci çevrim ile arpej kurulumunun 3 farklı yay bölümüyle (tam yay, alt yarı ve üst yarı) başlayarak çalınması istenmiştir. 4/4'lük ölçüde sekizlik notalarla yazılmış do majör 7'li akoru yayın ortasında çalınması istenip fa majörde sonlanmıştır. 317. çalışma 1 oktav fa majör dizi üzerine kurulmuş olup staccato konu başlığı altında bulunmaktadır.

Kitabın altıncı dizi çalışması 252. alıştırma olup 1 oktav mi majör dizi üzerine üçlü dizi eklenmesi ile oluşmaktadır. Her nota ikilikler halinde yazılmıştır. Si, mi ve la bemol notaları ile yukarı açık pozisyon kazanımı hedeflenmiştir. Aynı alıştırmanın devamında üçlü atlamalı çıkıcı ve inici çalışma bulunmaktadır. Yukarı açık pozisyon kazanımı ile birlikte parmak tutma kazanımı hedeflenmiştir.

Kitabın yedinci dizi çalışması 257. alıştırma olup 1 oktav la melodik minör dizisi üzerine kurulmuştur. Melodik minör yapısı gereği fa ve sol diyez değiştirici işaretleri almış, böylece de aşağı açık pozisyon konusunu çalıştırmıştır. 263. çalışma 1 oktav la melodik minör dizisi üzerine kurulmuş olup yine açık pozisyonun yanında üçleme (triole) konusu çalıştırılmıştır.

Kitabın sekizinci dizi çalışması 270. çalışma olup 1 oktav la majör tonundadır. Her nota ikilik olarak yazılmıştır. Fa, do ve sol diyez donanımı gereği aşağı açık pozisyon kazanımı hedeflenmiştir.

Kitabın dokuzuncu dizi çalışması 294. alıştırma olup 2 oktav re melodik minör tonundadır. Dizinin birinci derecesi olan re notaları ikilik, diğer notalar ise dörtlük olarak yazılmıştır. Alıştırmada hem yukarı hem de aşağı açık pozisyon birlikte çalıştırılmıştır. Aynı alıştırmanın devamında üçlü atlamalı çıkıcı ve inici çalışmalar da bulunmaktadır.

Kitabın onuncu dizi çalışması 300. alıştırma olup 1 oktav sol melodik minör dizi üzerine beşli dizi eklenmesi ile oluşmaktadır. Her nota dörtlük olarak yazılmıştır. Alıştırmada hem yukarı hem de aşağı açık pozisyon birlikte çalıştırılmıştır. Aynı alıştırmanın devamında kırık üçlü çıkıcı ve inici çalışmalar da bulunmaktadır.

Kitabın on birinci dizi çalışması 311. alıştırma olup 1 oktav do melodik minör dizi üzerine beşli dizi eklenmesi ile oluşmaktadır. Her nota dörtlük olarak yazılmıştır. Alıştırmada hem yukarı hem de aşağı açık pozisyon birlikte çalıştırılmıştır. Aynı çalışmanın devamında üçlü atlamalı çıkıcı ve inici çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalar farklı tartım kalıplarında ve yay tekniklerinde (2, 3 ve 4 bağlı legato) yazılmıştır.

Kitabın on ikinci dizi çalışması 331. alıştırma olup 1 oktav mi melodik ve armonik minör tonundadır. Her nota dörtlük olarak yazılmıştır. Alıştırmada hem yukarı hem de aşağı açık pozisyon birlikte çalıştırılmıştır. Aynı alıştırmanın devamında üçlü atlamalı çıkıcı ve inici çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalar farklı tartım kalıplarında ve yay tekniklerinde (2, 3 ve 4 bağlı legato) yazılmıştır.

Kitabın son dizi çalışması 332. alıştırma olup 1 oktav si melodik ve armonik minör tonundadır. 4/4'lük ölçü kalıbı ile yazılan alıştırmada her notalar dörtlük değerdedir ve iki bağlı/dört bağlı şekilde çalınmaktadır. Alıştırmanın devamında

ise si minör arpej önce 4/4'lük ölçü kalıbında her nota sekizlik değerde ve 4 bağlı legato yay tekniğiyle, sonrasında ise 3/4'lük ölçü kalıbında üçlemeler halinde detaşe yay tekniği ile gelmektedir. Bu alıştırmada sol el tekniklerinden yukarı-aşağı açık pozisyon ve yukarı yarımıncı pozisyon çalıştırılmaktadır. 343. çalışma 1 oktav si melodik ve armonik minör dizi üzerine kurulmuş, önceki çalışma gibi yukarı-aşağı açık pozisyon ve yukarı yarımıncı pozisyon çalıştırılmaktadır.

Metotta Yer Alan Sol ve Sağ El Teknikleri

Bu alt sorunun bulguların kazandırılması hedeflenen sol ve sağ el teknikleri belirlenmiş ve istatiksel analizi yapılmıştır.

Metotta yer alan sol el kazanımları, sol el tekniğinde kazandırmayı hedeflediği teknikler aşağıdaki gibidir;

Tablo 5. Sol el tekniğinde kazandırılması hedeflenen teknikler	
I. pozisyonda çalma	Parmak tutma
Sol elde tel değiştirme	I. pozisyonda yukarı açık durum
I. pozisyonda aşağı açık durum	Yukarı yarımıncı pozisyon
Aşağı yarımıncı pozisyon	İki tele birden basma

Tablo 5'ten anlaşılacağı üzere kitapta sol el tekniklerinden 8 adet konu bulunmaktadır. Bu konuların istatiksel görünümü de aşağıdaki gibidir:

Tablo 6. Sol el teknik konularının yüzde ve frekans değerleri		
Sağ el teknikleri	**Frekans (f)**	**Yüzde (%)**
I. pozisyonda çalma	297	85,8
Parmak tutma	138	39,9
Sol elde tel değiştirme	230	66,5
I. pozisyonda yukarı açık durum	44	12,7
I. pozisyonda aşağı açık durum	42	12,1
Yukarı yarımıncı pozisyon	13	3,8
Aşağı yarımıncı pozisyon	5	1,4
İki tele birden basma	12	3,5

Tablo 6'dan anlaşılacağı üzere neredeyse tüm çalışmalar I. pozisyonda geçmekle beraber, I. pozisyon olarak sayılmayan çalışmalar sol el kullanılmadan yalnızca yay tekniğinin hedeflendiği çalışmalardır. Viyolonsel çalmada sol elde parmak tutma tek-

niği özellikle başlangıç seviyesinde çok önemlidir. Kitapta sol elin kullanıldığı bütün etütlerde tabii parmak tutma tekniği uygulanmalıdır. Fakat buradaki frekans ve yüzde kitapta kullanılan parmak tutma işaretinin geçtiği etütlerdir (parmak tutma işareti için bkz. Metodun Giriş Kısmında Bulunan Açıklamaların Kapsamları Bölümü). Kitabın eğitimde basitten karmaşığa ilkesinin benimsediği söylenebilir. Buna göre genellikle yeni bir konu işlenecekse önce tek tel üzerinden gösterilmektedir. Böylece de kitapta bulunan 346 çalışmanın %66,5'inde sol elde tel değiştirme varken geriye kalan %43,5'i tek tel üzerindedir. Tamamı I. pozisyonda geçen kitapta bu pozisyon türevlerine de yer verilmiştir. Buna göre öncelikle yukarı açık pozisyon ve ardından da aşağı açık pozisyon işlenmiştir. Bu iki pozisyon için de hemen hemen eşit sayıda çalışma bulunmaktadır. Kitapta yarımıncı pozisyonlara az da olsa yer verilmiştir. İki tele birden basma kazanımı ise 12 çalışma ile desteklenmiştir. Bu kazanımda yalnızca iki parmağın da notaya bastığı çalışmalar hesaba katılmıştır. Buna göre sağ elde çift tel çalma kazanımının frekans değerinin 43 olduğu düşünülürse, bu çalışmaların 31'inde boş çift tel veya tek parmak-boş tel kombinasyonu yer almaktadır.

Metotta yer alan kazandırılması hedeflenen sağ el teknikler aşağıdaki gibidir:

Tablo 7. Kazandırılması hedeflenen sağ el teknikler

Pizzicato	Detaşe	Legato
Portato	Staccato	Tel değiştirme
Çift ses çalma	Akor çalma	Atlamalı tel değiştirme

Tablo 7'den anlaşılacağı üzere kitapta sağ el tekniklerinden 9 adet konu bulunmaktadır. Bu konuların istatiksel görünümü de aşağıdaki gibidir:

Tablo 8. Sağ el tekniklerinin konularının yüzde ve frekans değerleri

Sağ el teknikleri	**Frekans (f)**	**Yüzde (%)**
Pizzicato	34	9,8
Detaşe	320	92,5
Legato	158	45,7
Portato	10	2,9
Staccato	2	0,6
Tel değiştirme	279	80,6
Atlamalı tel değiştirme	21	6,1
Çift ses çalma	43	12,4
Akor çalma	2	0,6

Tablo 8'den anlaşılacağı üzere neredeyse tüm çalışmalarda detaşe yay tekniği kullanılmıştır. Bunun ardına gelen yay tekniği ise 158 çalışmada geçen legato yay tekniğidir. Bu yay teknikleri uygulanırken tel değiştirme hareket oldukça fazla çalışmada geçmektedir. Yay tekniklerinden olan staccato yay tekniğine ve akor çalma kazanımına ise oldukça az yer verilmiştir.

Yukarıda adı geçen tekniklerden spesifik olarak başlık altında olanların sayıları yüzdeye alınmıştır. Kitap içindeki çalışmaların büyük çoğunluğu birden fazla kazanımı kapsamaktadır.

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Türk Viyolonsel eğitimine 1993 yılında girmiş olduğu düşünülen "Marian Miedlar Çello Okulu Metodu" viyolonsel eğitiminde daha sıklıkla kullanılan başlangıç metotlarından (Dotzauer, Feuillard, Werner, S.Lee, Kummer) farklı olarak sol elde kavramayı esas almış, 4 parmağın tele basarak pizzicato çalınması ile viyolonsel çalgısına başlangıç yapmıştır. Bu yönüyle kavrama esasına dayalı çalgı eğitiminde birinci parmak yerine 4 parmağın tel üstünde başlayıp, sırayla parmakların telden ayrılması ile sol el konumunun doğru yerleşmesine ve sol elin kolay algılanmasına hizmet ettiği düşünülmektedir. Diğer metotlarda önce sağ eli boş tellerde kullanıp daha sonra sol el eğitimine geçerken, Miedlar önce pizzicato ile sol eli öğretip daha sonra sağ el öğretimine geçmektedir. Bu öğretim yaklaşımı R. Sapożnikow yöntemine dayanmaktadır (Miedlar, 1998, s. 6). Ayrıca adı geçen kitaplardan farklı olarak yay kullanımına sol el parmak kaldırma ve parmak düşürme hareketini kavradıktan sonra geçilmesi de kitaba özgü bir çalışma tercihidir.

Marian Miedlar Çello Okulu 1 metodunun giriş kısmı; 7 başlıktan oluşan 11 sayfalık açıklamalardan oluşmaktadır. Genel hatlarıyla bu başlıklar; viyolonselin dünyadaki ve Polonya'daki tarihçesi, kitabın öğretim yöntemi, viyolonsel öğretmenlerine tavsiyeler, viyolonsel çalgısında doğru oturuş ve tutuş, sol ve sağ el teknikleri için bilgiler, viyolonsel akordu ve her telin dizek üzerinde gösterilişi, kitapta yer alan kısaltmaların açıklamaları konularını içermektedir.

Viyolonsel başlangıç metotlarının genel olarak tamamında açıklama ve öneriler kısımları bulunmaktadır. Bu açıklamalar, metot yazarlarının viyolonsel eğitimine bakış açısı ile kitabın kullanımına ve faydasına ilişkin ipuçları verir. Miedlar'a ait bu metot da diğer popüler metotlar ile (Werner, Dotzauer gibi) bu bakımdan benzerlik göstermektedir. Metotların giriş kısmında bulunan açıklamalara yönelik daha detaylı bir karşılaştırma için yeni çalışmalar yapılması önemli görülmekle birlikte önerilebilir.

Metodun içeriğinde 34 farklı konu başlığı bulunmaktadır. Buna göre metotta öncelikle sol el öğretimine yer verilmiştir. Daha sonrasında sırasıyla; ilk yay kullanımı, farklı tellerde sol el konumu, çeşitli yay bölümü ve hızları ile ilgili alıştırmalar, legato yay tekniği, sağ el tel değişimleri, bir telin boş tel olması şartı ile çift ses alıştırmaları, legato ile tel değişimi, portato, çeşitli nota aralıkları ile atlama (dörtlü, beşli ve altılı), sekizlik notalar, atlamalı tel geçişi, oktavlar, iki ses (tek tel boşta), farklı ritim grupları, yay bölme egzersizleri ile senkoplar, çift ses, yukarı açık pozisyon, aşağı açık pozisyon, üçleme, tam yay boyu ile legato, senkoplar, arpejler, çeşitli parmak ve tel çalışmaları, onaltılık notalar, staccato, çift ses egzersizleri ve yarımıncı pozisyonlar konularını işlemiştir. Açık pozisyon konusunu işlemeden önce 24 konu başlığı çalışılmış olup, çift ses alıştırmaları ile öncelikle yukarı açık pozisyon çalışılmıştır. Yarımıncı pozisyonlar kitabın son konusu olup, kitabın temel amacı I. pozisyon eğitimidir. Bu bakımdan Dotzauer I. Band ile benzerlik göstermekle beraber 4 pozisyon öğretimi ile 1. kitabı tamamlayan Werner ile farklılık göstermektedir.

Kitapta birçok alıştırma, dizi çalışmalarına aittir. 13 farklı tonda dizi çalışması bulunmaktadır. Bunlar sırasıyla; sol majör, re majör, do majör, si bemol majör, fa majör, mi majör, la melodik minör, la majör, re melodik minör, sol melodik minör, do melodik minör, mi melodik ve armonik minör, si melodik ve armonik minördür. Bu dizilerden en çok kullanılanı sol majör dizisidir. Diziler ya yeni bir konu öğretiminin ilk çalışması ya da konunun destekleyici çalışması olmuştur. Sol, re ve do majör dizileri ilk temel konularda kullanılırken, si bemol majör yukarı açık pozisyon konusunun ilk dizi çalışmasıdır. Dizi sıralamasının başlangıçları genellikle majör tonda iken daha sonraları minör tonlara geçmiştir. Mi ve si melodik-armonik minör dizileri yarımıncı pozisyon konularının öğretiminde kullanılmıştır.

Metotta yer alan 346 çalışmada sol ve sağ elde farklı birçok teknik kazanım hedeflenmiştir. Metotta yer alan sol el teknik konuları ise; I. pozisyonda çalma, parmak tutma, sol elde tel değiştirme, I. pozisyonda yukarı açık durum, I. pozisyonda aşağı açık durum, yukarı yarımıncı pozisyon, aşağı yarımıncı pozisyon ve iki tele birden basmadır. Bu konulardan alıştırmalar içerisinde en çok 297 alıştırma ile I. pozisyonda kalma (f 297), en az ise aşağı yarımıncı pozisyon (f 5) konularının yer aldığı görülmüştür. Kitabın tamamının I. pozisyonda yer aldığı düşünülürse toplam 346 çalışmanın 297'si sol el kullanımı ile ilgilidir. Sol el kullanımının olduğu bu çalışmalarda sadece 34 çalışma pizzicato olup kalanlarının şüphesiz sağ el gelişimine yönelik hedefleri bulunmaktadır. Geriye kalan 49 çalışma ise sadece sağ el teknik konularını kapsamıştır. Yine sol elde tel değiştirme teknik konusu

230 çalışmada yer almıştır. 297 çalışmanın sol el çalıştırıldığını düşünüldüğünde 67 çalışmanın tek tel üzerinde geçtiği söylenebilir. Metodun sağ el teknik konuları ise; pizzicato, detaşe, legato, portato, staccato, tel değiştirme, çift ses çalma, akor çalma ve atlamalı tel değiştirmedir. Bu konulardan alıştırmalar içerisinde en çok detaşe (f 320), en az ise staccato (f 2) ile akor çalma (f 2) tekniklerinin yer aldığı görülmüştür. Bu durumda, diğer başlangıç metotlarında da benzer teknik konuların yer aldığı söylenebilir. Ancak ilk konu bakımından karşılaştırıldığında Dotzauer ve Werner kitaplarının sağ el kullanımıyla (boş tellerde yay çalışması), Miedlar'ın ise sol el kullanımıyla (kavramaya dayalı 4 parmak basarak pizz. ile) başlangıç yapması bakımından farklılık gösterdikleri söylenebilir.

Başlangıç metotlarının derinlemesine detaylı bir karşılaştırmasının yapılması, metotların güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya çıkarılabilmesi için önemli görülmektedir. Bu açıdan yeni araştırma konusu olarak ele alınması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Bilgel, N. (2018) *Çello ile yolculuğum: Çello hakkında her şey (1. Baskı).* Müzik Eğitimi Yayınları.

Bozoğlu Demir, H. & Kumtepe, M. A. (2021). Examınatıon of family support of musicology students in instrument education in terms of different variables: example of Kırıkkale, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches,* 6(16*),* 1726-1746. http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.395

Felek, A. & Demirci, B. (2013). Viyolonsel eğitiminde en çok kullanilan başlangiç metotlarinin karşilaştirmali analizi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 0 (29*)*, 83-99. Retrieved from https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunigsed/issue/2582/33230

Güler, B., Berki, T., Çilden, Ş. (2006, 26-28, Nisan). Ülkemiz müzik eğitimi anabilim dallarında kullanılan viyolonsel etüdleri üzerine bir inceleme [Tam metin bildiri]. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, Denizli, Türkiye.

Miedlar, M. (1998). *Szkoła na wiolonczelę, cz. 1 (6. Baskı).* Polskie Wydawnictwo Muzyczne.

Sakar, M. H. (1997). *Viyolonsele başlarken çalgı tekniği için gerekli olan temel metotların dökümü ve bunların analizi* [Yayımlanmış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

Yıldırım Orhan, Ş., Gök, M. (2017). Viyolonsel başlangıç metotlarının giriş konuları açısından değerlendirilmesi [Özet]. Paper presented at the *III. International Multidisciplinary Congress of Eurasia* kongresinde sunulan bildiri, Barselona. Erişim adresi: http://www.imcofe.prg/2017/barcelona/Download/imcofe_barcelona_ozet_2017.pdf

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (10. Baskı).* Seçkin.